

egentlig stiller sig med Hensyn til Driftsregnskaberne i de forløbne Aar og med Kapitalanbringelsen i Ejendommene. Jeg vilde være tilbøjelig til at tro, at en Undersøgelse vil vise, at Billedet ikke bliver saa mørkt, som det ser ud til at være efter den ærede Forslagsstillers Udtalelser. Nu siger den ærede Forslagsstiller, at han holder sig til Stasregnskabet. Men Statsregnskabet gaar jo ikke i Detailler paa disse Omraader; skal vi have Oplysninger i saa Henseende, vil det naturligt kunne foregaa under et Udvalgsarbejde.

Jeg skal paa nærværende Tidspunkt slet ikke komme ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt det vil være rigtigt, at Staten fremdeles driver disse Ejendomme under Hensyn til Forsøgsvirksomheden. Det er udførligt omtalt af den højtærede Landbrugsminister, og jeg mener, at vi i det Udvalg, vi nu faar til Behandling af Spørgsmaalet, kan komme nærmere ind paa en Bedømmelse af, hvilke Ofre det fra Statens Side kan være naturligt at bringe.

Endelig skal jeg sige, at naar nu Staten har anbragt saa betydelige Kapitaler i disse Ejendomme, som Tilfældet er, for at bringe dem op paa den højeste Ydeevne, man kan paaregne i det hele taget at naa, er det dog formentlig det allerejendommeligste og uheldigste Tidspunkt at foretage en Forandring paa; men ogsaa det kan vi naturligvis overveje. Mit Parti gaar meget gerne og villigt ind i disse Overvejelser, og kommer vi til det Resultat, at det ærede Medlem har Ret i sine Synspunkter, foreligger der jo en Mulighed for, at der kan tages en Beslutning, som imødekommer det ærede Medlems Ønsker. Men vi kan ikke paa Forhaand sige, at vi deler de Synspunkter, der har fundet Udtryk i det ærede Medlems Tale, det forekommer os ikke, at Sagen er tilstrækkeligt oplyst. I øvrigt maa jeg sige, at jeg tror, det er grumme heldigt, at Spørgsmaalet er rejst og kommer til Forhandling her i Rigsdagen, saaledes at den kan blive ordentlig oplyst overfor Offentligheden. Jeg tager neppe fejl i, at der med Hensyn til de Udgifter, som Staten har haft paa disse Gaarde, hersker i høj Grad vrang Forestillinger hos adskillige Samfundsborgere, særlig med Hensyn til, hvorledes Pengene anvendes. Naar der foretages en ordentlig Undersøgelse af Forholdene, vil man faa de virkelige Oplysninger frem, der ikke kan faas alene gennem de Tal, som Statsregnskabet giver. Jeg tror derfor, det er heldigt, at det ærede Medlem er kommet med sit Forslag. Vi vil ved dets Behandling som altid tage alle saglige Hensyn og til sin Tid træffe vor Beslutning efter

de Oplysninger og den saglige Udredning af hele Forholdet, som vi kan skaffe os i et Udvalg.

Jensen (Aale): Det foreliggende Lovforslag er vistnok det korteste i sin Tekst, som vi har set her paa Rigsdagens Bord — i alt Fald mindes jeg intet, der i saa Henseende kan konkurrere med det. Alligevel kan det give Anledning til adskillige Betragtninger. Det af det konservative Parti fremsatte Lovforslag er jo blevet modtaget med stor Velvillie af Landbrugsministeren og med endnu større Velvillie af den ærede Ordfører for Venstre, man var næsten ved at kunne øjne en Omfavnelse af Forslagsstilleren.

Jeg er ikke uenig med den højtærede Landbrugsminister i hans Betragtninger, tværtimod maa jeg erkende i det væsentlige at være enig med ham, navnlig hvad de to Gaarde angaar; men den højtærede Stats- og Landbrugsminister fremkom i Begyndelsen af sin Tale med en Udtalelse, som jeg ikke kan anerkende. Han sagde, at dette er et typisk Tilfælde for det store Landbrug; der er Tusinder af Landmænd, som i Lighed hermed har købt deres Gaarde to Gange. Det kan naturligvis siges, hvis man tager en længere Aarrække og regner med alle de Forbedringer, der er foretaget ved Bedriften, og lægger det til Købesummen. Og tager man en endnu længere Aarrække, saa kan det godt blive 3 Gange, eller jeg ved ikke hvor mange Gange. Hvad Ministeren nævnte, kan ganske vist passe for en Del Landmænd, men for dem, der har købt før 1917, holder det ikke Stik. Tiderne har været saaledes for det danske Landbrug, at de, der havde deres Landbrugsjendomme før 1917 og i Dag ikke har Balance, burde give sig til noget andet end at drive Landejendomme; thi de egner sig ikke til det. Den højtærede Minister sagde, at Vanskelighederne særlig var store for det store Landbrug; men i Tiden forud for 1919 var de det i alt Fald ikke, og jeg tror ogsaa, man kan gaa noget længere frem i Tiden. Den højtærede Minister angav som en af Aarsagerne Mund- og Klovesygen. Men det tager jo særlig Sigte paa de sidste Aar, og Mund- og Klovesygen er ikke særlig for de store Landbrug, den kender ikke Forskel paa store og smaa Brug, den slaar lige saa godt ned paa de smaa som paa de store. Men der er den Forskel, at hvis der er noget Sted, hvor Ordet passer om at spare sig igennem og arbejde sig igennem, gælder det for de smaa Brugs